

77-514638

GÖZ
LEMMEHMET
BARLAS

Ayıp şeyler...

ŞAKA

Ne ayıp değil mi? ANAP'ta, Ahmet Mesut Yılmaz'ın yönetim tarzını beğenmeyenler toplantı yapmış. Böyle demokrasi olur mu?

Lideri beğenmeyen, çeker gider partiden.

Gerçek ANAP'lılar da, partiye girer.

Yaşar Topçu'lar, Cavit Çağlar'lar var şimdi Ahmet Mesut Bey'in yanında. Yani Lütfullah Kayalar mı, Ekrem Pakdemirli mi, Işın Çelebi mi daha çok ANAP'lı?

Aslında ANAP'ı Özal değil, Demirel kurdu. İşi bu noktaya mı getirmek istiyor ANAP'ın parti-içi mutsuzları?

Enver Paşa'nın cenazesi
ve Tanburi Cemil Bey...

Dün, Enver Paşa'nın (1881-1922) cenazesi, ölümünden 74 yıl sonra, Tacikistan'daki mezarından çıkartılıp, Türkiye'ye getirildi.

Bugün de, Tanburi Cemil Bey'in (1873-1916), 80'inci ölüm yıldönümü.

İki ünlü insan için de, yazılar yayınlanıyor basında. Dün "Hürriyet'te Oktay Ekşi, "Enver Paşa bu ulusa bir imparatorluğa patladı" diye yazmıştı. Önceki günkü "Zaman"da ise, Beşir Ayvazoğlu, 1930'larda "Resmi İdeoloji" yasakladığı için, Tanburi Cemil Bey'in alaturka ile ilgili yazılarının, dergilerde yayınlanmadığını hatırlatıyordu.

Bu kuşağın hatırlaması mümkün değil.

1934 tarihli "Hafta" dergisinin 33'üncü sayısında, şöyle bir yazı varmış:

- Gazi'nin bütün milli dileklere mihrak olan güür sesi, bugün yüzümüzü ağartacak bir musiki-miz olmadığını tebliğ etti ve Dahiliye Vekaleti'nin tavsiyesi ile, Ankara ve İstanbul radyoları da, bu sarı benizli, can çekişen hasta iniltilerine derhal nihayet verdi.

Aynı dergi, bir önceki sayısında da, Türk musikisi için şunları yazmış.

- Günün en faal saatlerinde, insanın yaşama hamlesini kurnak için bestelenmiş mersiyelere yahut cenaze havalarına benzeyen alaturka şarkılar.

ANLAMAK KOLAY DEĞİL

Aradan geçen yılların ertesinde, Enver Paşa'yı, Tanburi Cemil Bey'i, Osmanlı İmparatorluğu'nu, Türk Musikisi'ni ve benzer kavramları bir arada değerlendirmek, gerçekten zor bir uğraş.

Acaba gerçekten, Osmanlı İmparatorluğu'nu Enver Paşa mı çöktürdü?

Acaba Yeni Cumhuriyet'in yaşama hamlesini, gerçekten Türk Musikisi mi kırdı?

İkinci Dünya Savaşı'nda, Almanlar Londra'yı bombalarken tuvalete giren ve evi isabet aldığı için, enkaz altından çıkartılan yaşlı kadının, hayretle karışık telaşı, hep anlatılır.

Kadıncağız, feryad ediyormuş.

- Tuvaletin sifonunu o kadar hızlı çekmedim. Evin yıkılmasının sorumlusu ben olamam!

Neticede, istesek de istemesek de, gençlerimizde, 600 yıl sürmüş bir imparatorluğun, iyi ve kötü günlerine ait bilgiler var. Bu bilgilerle, yeni devletimizi (T.C.) kurmuşuz.

Geçmişimizi hep beğenmişiz, hem de kızmışız. Başarılı padişahların (mesela Fatih Sultan Mehmet) to-

runları olduğumuzu söylemişiz. Ama kimse "Deli İbrahim" diye bilinen padişahın da torunu olmayı kabul etmemiş.

Ne yapsın Atatürk?

O da, "bari işe sıfırdan başlayalım" diye düşünmüş. Osmanlı'yı, müziği ile, ekonomisi ve idaresi ile tümünden yok saymayı denemiş. Alfabeyle bile değiştirmiş.

Kendisi, hazların en derinini duyarak, "cana rakibi handan edersin"i dinleyip, söylemiş. Ama radyolara yasaklamış bu müziğin çalınmasını.

Aynı kadronun (İttihat ve Terakki) politikacı-suyablayan olan ve aynı savaşın (Birinci Dünya Savaşı) çeşitli cephelerinde çarpışıp yenilen insanlar da, ikiye ayrılmış.

Enver-Talat-Cemal Paşalar, "yenilen ve imparatorluğu batıranlar" olmuş.

İYİLER VE KÖTÜLER

"İyi padişahlar-kötü padişahlar" diye yapılan ayrımlar benzeri, "İyi İttihatçılar-Kötü İttihatçılar" şeklinde tekrarlanmıştır.

Şimdi bütün bunlar, galiba geride kaldı. Tarihimize önce barışmak, sonra da bunu, iyisi ve kötüsü ile kabullenmek noktasına geldik.

Kendi kültürümüzün muhteşem bir ürünü olan Türk Müziği'ni de, Dede'si ve Tanburi Cemil Bey'i ile, doya doya dinliyoruz.

Eczacı Emin Akan'ın "Tanburi Cemil Bey" adlı "drama-belgesel"ini yeniden okudum. (age, Hür Efe Matbaası 1992-İzmir)

Tanburi Cemil Bey'in dedesi Mustafa Reşit'in, evlilik olarak girdiği konağın hanımı Ferhunde Hanım'la nasıl evlendiğini yine hatırladım. Tanburi Cemil'in annesi, Çerkez kızı Zihniyar'ın, evlatlıktan hanımefendiliğe ulaşan yolu, beni yine etkiledi.

Sonra, Şevket Süreyya Aydemir'in "Enver Paşa"sına daldım (age. Remzi Kitabevi, 1973-İstanbul)

Baba tarafından Gagavuz Türkleri'nden (yani Hristiyan Türk) olan Enver Paşa, eğer sağ olup Cumhuriyet döneminde yaşasaydı, "Killi" soyadını alacaktı. Çünkü Enver Paşa'nın ataları Tuna üzerindeki Kilye kasabasından çıkmış. Nitekim Enver Paşa'nın kardeşi Nuri Paşa, "Killi" soyadını almış.

Savaş kazansaydık, belki de, "Osmanoğulları" yerine "Enveroğulları" hanedanı gelirdi devletin başına. Ama kazanmamız galiba mümkün değildi.

Enver Paşa ya kızmak yerine, tarihi anlamaya çalışmak, belki daha doğru.

